

نور الیوم و دی

ناشرى : تورك يودى

مدیر: آق چوره اوغلی یوسف

پیل ۵ جلد ۱۱ صافی ۱۱۹

۲۹ ايلول ۱۳۳۲

۱۳۳۲ ص ۱۵

۱۳۳۲ سنه سی وقف قیزلر مکتبلرینک سنه لک راپوردی

بانی جله ۱۱ - صافی ۲ دمدرد .

ایکی درسه ک بوبوک مکتبلر :

بکلی . — بوبوک مکتبلر آراسنده شمه دوره اولی قسمی اک ای اولان مکتبلردن بریدر . اوجنجه و دردنجی صنفلی تدریسات نقطه نظرندن فقیردر . تاریخ تدریساتی بک فنا ، عادتایوق درجه ده در . حسابلی فقیردر . جغرافیایی یالکیز سنه لک صوک اوج آبنده اوقودقلرینه نظراً بک فنا دکلدرد . لسان و سطر . اشیا و سطر بوبوکدر . فقط هیئت تعلیمیه سی آواسنده . جوجقلرک تربیه فکریه لرینه ، تدریساتک یوکسلمه سنه ، مکتبک دوامی [بر آراق قیامق تهلکسنه معروضدی] تأمین بوبوک بر هوس وار . مکتبک درسلیرنک توزیعنده کله جک سنه بر آاز تعدیلات پایلیرسه آتیش اولان بر مکتبلر .

بو هیئت تعلیمیه [یانان جهانگیردن یکمشدرد] مکتبی ۱۳۳۱ ده اللرینه آلدقلری وقت موجود ۳۱ اولدینی حالده ۱۳۳۲ سنه سی صوکنده مکتبک موجودی ۵۷ یه چقمشدرد . هیئت تعلیمیه آراسنده شایان تقدیر بر امتزاج و مکتبه جدآ بر تدریس اوی شکلی ویرک ایچین غیرت کورولیور . صنفده جوجقلرک مختلف قابلیتلیله و اظهارات اخلاقیه لرلیله هپسی آیری آیری مشغول اولیور ، هرچوجقلرک مادی ، معنوی حیاتی حقنده اولدقجه معلومات ایدنک قبل اولیور . تربیه وسط ، تربیه فکریه ایلیک ایکی صنفده بک ای ، اوجنجه ، دردنجی ده هیچ یوقدر .

طریل پالنه یاشا . — اک شایان دنت جوجقلری بو مکتبه کوردرد . جوجقلر تحصیل و ذکا اعتبارلیله مکتبی و تدریساتی ایکنجه درجه ده بولندریورلر . بونکله برابر تدریسات عموم صنفده بک اییدر . تاریخ ، جغرافیا بک ای ، حساب وسط ، اشیا ای ، لسان بک اییدر . تربیه لرلی ایجه بوشقلر احساس ایدن بوجوجقلرک تربیه فکریه لرلی بالخاصه شخصیتلرینک خصوصیتی ایله اطوار و حرکتلرینک نقصانلرینی اونوتدیور . هیئت تعلیمیه دن زیاده شخصلرینه مدیون اولدقلری بو پارلاق خصوصیتی هیچ اولمازسه سوندرمامش ، فردیتلره حرمت ایتیش اولق جهتیله هیئت تعلیمیه شایان تقدیردر . جوجقلرک بوبوک بر جسارت روحه لرلی وار . شخصلرینه اعتدادر ، وعنوانلره احافه ایدیلهمین بو کوچوک قادینلر انسانک کوزلرینک ایچنه جسون کوزلرلیله باقارق دوشندکلری ، حسن ایتدکلری شیلری بوبوک بر اعتداله تکرار ایدمیورلر .

خلق مکتبلرینی ادا مه و خلق جوجقلرینی تربیه و تعلیمه مکلف اولان اوقاف نظارتی بو جواری استمداد و قابلیت اعتبارلیله نظر دقتدن دور طوتماملیدر . هر حالده ای بر بنا ایله ای بر باغچه یه ده

یکی آلات تدریسیه مالک ودها چوق طلبه آلا بیله جک اوج دورملی بر مکتب مطلق بو جوارده میدان کتیرله لیدو.

ارچ دورملی بربوک مکتبدر:

سلطان محمد — بو سنه بکن سنه دن داها بویوک بر فرقه سلطان احمد اوج دورملی مکتبلر آراسنده برنجیلکی محافظه ایدیور. تدریس، تربیه فکریه و تربیه بربرینه موازی و عین درجه ده اهمیتله تاقی ایدلش. مدنی و شعورلی بر ملثک اک شهورلی مکتبته، نریمه کیتدیکنی و کیده جکنی اک ای بیلن مکتبته یا قلاشان تورک استادانی مکتبلرندن بری دنیه بیلیر.

اشیا، تاریخ و جغرافیا برنجی درجه ده ای اوقودلش؛ حساب، هندسه، تخریر اونلره یقین درجه ده ای؛ یالکیز تورکجه اوجنجی صنفدن سوکرا اونه کی درس لر درجه سنده موقعی محافظه ایدم یور. سلطان احمدک بو بویوک تفوق یالکیز درس لر ای اوقوتمقده و تربیه فکریه و تربیه یک اعتنا کار اولماسنده دکل، مدق و وظیفه شناس بر طرزده اک کوچک شعبه دن اعتباراً بوتون بو اوج نقطه یه یک زیاده اهمیت و یرمه سنده در.

زنجیری قوربو نقش — دل دانه سلطان مکتبی. — اوج دورملی مکتبلرده سلطان احمد دن سوکرا بویوک صنفلرنده تدریساتی اک ای جریان ایدن مکتبدر.

ایکنجی صنفدن اعتباراً تورکجه ای، تاریخ ای، اشیا و تخریر و سطر، حساب و جغرافیا سلطان احمد درجه سنده در. تربیه فکریه وسط، تدریس یک ای، تربیه ده ایجه در.

مکتبک شعبه لر و برنجی صنفی یک قئادر. الفبا تدریساتی بالخاصه اک فنا اولان مکتبلردن بریدر. مکتب بر قاج دانه یک ای خوجه لره مالک اولماسندن تدریسات طبیعی صورتده ای کیده یور. مدیره خانم کنیدیسی ای خوجه اولدیفی کبی مکتبلر تدریساتیله ده علاقه داردر؛ فقط مکتبک معنوی محیطی یک آهنگدار دکلدر.

مکتبی ترک ایدن چوققلرک عددی بو مکتبده اک یوکسک درجه یی بولور: بو سنه طرقلده ۹۵ چوق مکتبی ترک ایتمشدر. بونلرک ۴۴ صنفلردن، دیگرلری شعبه لردن چیقمشدر.

سلطان اسماعیل سلطان — یکی تأسیس ایدلدیکنی یک حس ایتدیریر بر مکتب اولقله برابر مدیره تدریس و اداره ایله چوق علاقه دار و یک قابایتلی بر عنصر در؛ بو مکتبی بیانجی کوزلره جاذب بر طرزده کوستریور. تربیه فکریه «نقش دل والد سلطان» قدر ای دکلدر. تدریس ده هیئت عمومی اعتباریله نقش دلدن سوکرا کلور. تربیه نقش دل درجه سنده در.

شعبه تدریساتی نقش دلدن چوق اییدر. بالخاصه بر شعبه سی عموم وقف مکتبلرینک اک کنج و جانلی شعبه سیدر. صنفلرده اشیا تدریساتی سلطان احمد له برابر عموم مکتبلر آراسنده برنجیلکی محافظه

ایده یور. ریاضیات اییدر. تورکجهده تحریر چوق ایی، فقط دیگر قسملری بر از اسکی اصولده و جانسزجهدر. جغرافیا صفر درجهسنده، تاریخ بک فنا تدریس ایدلمشدر. ازبر بر معتاد فنادر. ال ایشلری چوق اییدر. رسم بک فنادر.

مکتبک کچن سنه ۲۷۹ موجوددن اون آلتیسی مکتبی ترک ایتمشدر؛ بو سنه ۳۹ چوق یکیدن قید ایدلمش، ۶۲ چوق مکتبی ترک ایتمشدر. کچن سنه ایله بو سنه آراسفده کی مرقی فرق مکتبک طبیی وایی بر تکامله یورو دیکسی و آتیسنک امین اولدیغی کورویور.

نوره یشمه بزمانه سلطان. — بوسنه کچن سنه یه نسبتاً مندن و قاریشقی بر حالده بولئیور. مکتبک بناسی و محیطی حقدده بر شی - ویلکی، بنانک بو سنه دیکشه جکینی بیلدیکمدن، زائد بولیورم.

مدیره بو سنه اداره و ندریسده صولک درجه علاقه سز داورانمشدر. تدریسات اعتباریله بشکطاش درجهسنده اولماقوله برابر بعض درسرده مکتب ایی باشلامش اولدیغی احساس ایدم یور.

اشیا درسلری همان هیج ویریلده مشدر. تورکجه و سطر. ریاضیات و سطر. تاریخ و جغرافیا نقش دلدن سوکراک ایی اولانیدر. ازبر یوق کبی در. رسم فنادر. ال ایشلری و سطر. تربیه فکریه بوتون بو قاریشقلغه رغماً ایجهدر. تربیه و سطر. فقط مر حالده کله جک سنه ده علاقه دار و جانلی بر طرزده مکتبک اداره و تدریسی ایله مشغول اولمق ایچین مؤسسات علمییه اداره سنک مدیری ایفاظ ایتمه سی و کله جک سنه یقین و قسقایج بر تفتیش یا یلماسی الزمدر.

بو سنه ۱۹ چوق جیقمش، ۳۵ چوق یکیدن قید ایدلمشدر. هر حالده بوتون مخذور لرینه رغماً بو جوارک اوقاف مکتبلرینه رغبتی زیاده اولدیغی اثبات ایدن بو حادته نظر اعتباره آلمغه شایاندر.

اسک ارکتر سر سلطان. — کچن سنه یه نسبتاً کریدهدر. دیت تعلیمیه آراسنده اشتراک، آهنگ مکتبله علاقه بک شایان دقت درجهده اولماقوله برابر اداره سنده بر آرزو و بارز بر عجمیلک کورویور. تدریسات فناجهدر. تربیه فکریهده ایی دکلد. تربیه و سطر.

اشیا و ریاضیات و سطر. یوکسکدر. تورکجه و سطر. تاریخ و جغرافیا چوق فنا اوقودلمشدر. ازبر موضوع انتخابی و طرز اعتباریله ایجهدر. کچن سنه باشنده طلبة مقداری ۹۴، نهایتنده ۷۳، بو سنه باشنده ۱۹۸، نهایتنده ۱۷۲ اولماسنه نظراً مکتبه رغبت آزماش دکلد.

عموم وقف مکتبلری ایچین موعظه لرم:

تدریسات. — مقابله وی ونسی بر نقطه نظر دن درس لر تدقیق ایدیلیرسه معلم درس لرینک بالخاصه بر قسمک مأمولک فوقده فائده ویرمش اولدینی کورویور. بو سنه وقف مکتبلرنده عمومی بر نقطه نظر دن برنجیلکی محافظه ایدن و کچن سنه صفر درجهسنده بولتان حساب درسی همان هر مکتبده بوسنه اییدر. بونیده طبیی حساب معلمی افندینک درس لرینه بورجلویز. معلم افندینک

معلمه لره یك زیاده سئ استعماله اوزرایان حساب اصول تدیسی برینه اعمال اویسه یی قوتلی و واضح بر صورتده اوکرتمه سی بو مسعود قیجه یی ویرمشدرد. بالخاصه بو درسك اوتوده بریده برقچ قایلینلی معلمه سایه سنده پارلاق اوقودلایینی کوردوله دیکی حالده اك متوسط خوجه نكده متوازن بر طرزده موفق اولماسی درسك عموم مکتبلرده یو کلمه سی انتاج ایتشدرد. حساب ذهنی کچن نه یو کك منفردمکی جوجقار طرفدن بیله حیرته تلق ایدلایینی حالده بو سه اك کوچك مکتبلرده بیله، اك کوچك شعبه لرده بیله جوجقار اطرافلریله، مملکتك پاراسی، وزنی احتیاجاتی ایله مناسب حساب اوزوند. دوشندکاری کوردولور. بالکثر هنری حسابی بیانچی بر سور وقلعه اذیرلقه حالتده کوردرد. هندسه ابتدایلرده حسابك بر پارچه سی، اطرافلرندمکی اشیا ایله مناسبانی دوشوندیرر بر طایفه حائر اولمازسه بیلزومدر.

زاویه وقاعده لرینی اعدادیلرده اذیرلر. بونی نظر اعتباره آله رق دیورمکه (۱) کله جك نه مطلق هندسه درس لرینی عینی معلمیه ویرمه لیدر. (۲) معلم اقدی بو نقطه نظر دن معلمه لره دیس ویرمه لیدر. (۳) بالخاصه کوچك منفرد ایچین بسیط وحیاته یقین اولانلری، معلمه لك جوجقارله برابر اعمال ایده بیله جکلری قدر مقانیزماسی ساده اولق شرطیله معلم اقدیدن بر لیسه ایستیرك حساب و هندسه آلاتی جلب ایدیلیدر.

تورکجه مقایسه وی ونسی نقطه نظر دن کچن نه صفر درجه سنده اولدینی حالده بو سه عمومیتله ای اولان تحریردر. کچن سه دردنچی صنف طالبانی ویریلن بر موضوعی آ کلاسه میورلردی. بو سه ایکنجی صنف جوجقارلی (دوره اولی) کوچك حکایه لری اك درست و طیبی بر جوجقار لسانیه یازیورلر. تورکجه نك تحریر قسمندکی عمومی موفقیتی شبهه سز کچن نه حسین جاهد بکک ویردیکی درسره مدیوتز. فقط تورکجه نك دیگر اناسی هیچ رقی اتمه مش ویکلشمه مشدر. قرائت و صرف بر برلینه او دولو بر تورکجه درسی کی دکل، زیتون یاغیله سوکی بر لرلندن آیریلورلر. قرائتده برنجی، ایکنجی صنفلر عمومیتله ای اولدینی حالده صنفلر یو ککله کجه اك چوق دوشونمکه، عمومی تربیه فکریه یه خادم اولماسی لازم کلن قرائت علی العاده طرزده جریان ایده یور، جوجقار لسانلرینه قطعاً حاکم بولمیلورلر.

مکتبلریمزده عمومیتله تورکجه نك شعبه قسملری، الفباجیلق جوق فنا کیدیور. تورکجه اوقومیه یی یعنی الفبا و قرائت اوکرتمه یی وسطی ذ کاده بر جوجق و وسطی بر خوجه دن اعظمی اولارق درت ایده بلله مه سی ایجاب ایدرکن اك ای مکتبلریمزده بیله بر سه عینی شعبه ده قلش جوجقارله تصادف ایتدم. خلق مکتبلرند. جوق مهم اولان الفباجیلق مسئله سی کله جك نه بر ازاها ای بر حاله صیقلیمک ایچین مطلق یکی اصوله الفباجیلقده متخصص بر ذات بوله رق بالکثر شعبه خوجه لرینی طوبیلا یوب برقچ آید ایچین تطبیق درسلا یایدیر یلایدرد.

اشیا کچن سه ذاتاً عمومی طرزده درسلا آراسنده ای اولان اشیا بو سه عمومیتله

ایسدر. مقایسه‌وی ونسی بر نقظه نظاردن حساب، تحریر و جغرافیایک آتدینی عظیم خطوه‌ی آتلا-
 مامشدر. اشیاء مفردات پروغرامنده جوق قنادر: طیبی و عملی موضوعلر اوزرنده بر اوزورمایورلر،
 اشیا درسلی حیاته مریشی احتوا ایدن بر فهرست ازرلمه‌سی طرزنده کیده‌یور. کرجه ابتدائی
 تدریساتنده عمومی معلومات اولارق مرشی حقیقه ازیجق فکر ایدنمکی، بوقسه حیاته تعلق ایدن اک
 قین موضوعلری ذهنلرینه واضح بر طرزده برلشدرمکی لازم اولماسی بوتون معلملر آراسنده بکده
 قرار ویرلش بر مسئله دکلدر. فقط بن بک سطحی آکلایه‌رق مرشیدن بر آز اوکرنمکی بزم ذهنیتمز
 و احتیاج ذهنیه من ایچین زیانی بولیورم. علمک، آکلایشک حقیقی تکاملی مریشی آری آری
 تدقیق و واضح صورتده آکلادقندن سوکرا عمومیلشدرمک (généralisation) اصولک تطبیقندن سوکرا
 باشلامشدر. کوچک ذهنلر اولا کوردکاری شینی واضحاً آری آری [عبدی آز اولسه بیله] آکلانی
 اعتیاد ایدنمکی. بر نومی تدقیق ایدیجی، حقیقی آرایجی و کوردجی بر ذهنیت کلمی، سوکرا صنفلر
 یوکسلکه بو ای آکلادقلری خصوصی شیلردن عمومی شیلره دوغر و کتیمه‌یدرلر. هر حالده ابتدائی
 پروغرامنده کی اشیا تدریساتنک اوکرتدیکی موضوعلرک عددی فضلّه، فقط اوکرتدیکی شی آزدر. دیدیکم
 کی اکثری ازرلش بر صره اسم اولارق کوچک ذهنلرده قالبور. و بو کوچک ذهنلر یالکز جدی بر
 صورتده برشی اوکرنمشمش اوله‌رق قالمایورلر؛ هر کوردکاری موضوع و اشیا یه یالکز اسمی اوکرنمکه
 اکتفا ایدن سطحی بر ذهنیت ایدینورلر که بجه مضراولان اصل بودر. فقط بوتون بوملاحظه یه قارش
 وقف مکتبلرینک یاپاجنی برشی بوق اولدینی کور یورم؛ چونکه پروغرامی تنظیم معارف عمومیّه نظارتنه
 تعلق ایدم یور. بو درسده بر بیکلک ییایللر ایچین، ارکک قادین ای اشیا خوجه‌لریله وقف اصول
 تدریس متخصصلریله بر کوچوک استشاره جمعی طوبلا به‌رق مذاکره ایتمه‌اید. چونکه بو گاه خصوص
 آلات تدریسه‌می کتیر یله‌جک، چوجقلره طبیعی عملیاتی یایدیر یلاجق، بوقدر مبدول اولان درس
 واسم فهرستندن هانکیسنی نظر اعتباره آله‌جقلر، بونلر هب تعیین ایتشمش بر مسئله‌در. وضوح
 و مشاهد بزد بک آز اولدینندن، ابتدائی ذهنلرنده فن درسلی بونی تقویه ایدم جکندن اشیا درسلی
 حتی ریاضیاتنده جوق مهم و جانی بر عنصردر. ریاضیات فائده‌لی معلوماتله قور و بر منطق یایبیلیر؛
 فقط اشیا بوتون طبیعت و محیطی، اورادن ده حیاتی کوروشده بک لازم ذهنی اعتبارلر ویرم بیلیر.

تاریخ سلطان احمد ده کی بک بارلاق و شخصی موفقیته نقش‌دل و بیخ‌ان سلطانده کی وسطی
 تدریسات استنای ایدیلیرسه مکتبلریمزده تاریخ بو سنه‌ده او قودلما مشدر؛ دپه بیلیرم. کله جک سنه‌ده
 او قودلیه جقدر. بلکه احسان شریف بکک تاریخ کتابلری ده ای ازرلته‌جک، فقط تاریخ
 او قودلیه جقدر. تربیه فکریه ایچین عموم مدنی مملکتلرک مکتب پروغراملرنده جوق مهم بر موقع
 طوتان تاریخ بزدده موقعی آلابیلیمک ایچین مطلق قطعی بر آدیم آتالیدر. بوراده تاریخ تدریساتنک
 مفقودی بنی اونلرک ابو فنا نقطه‌لرینک تنقیدندن منع ایتدیکی کی، بومهم موضوع ایچین اک یوکسلک
 مکتبلردن اک کوچوکلرینه قدر یایبیللاجق شینک هنوز نه توضیح نه‌ده تقرر ایتدیکنه قائم.

جغرافیا، بوموضوع ده حساب ونحریرله اک بویوک آدیمنی آتمشدر. کچن سنه یوق اولان بو موضوع بو سنه برادلمشدر دنیهلک قدر فرقلیدر. بو فرقی برآزده مملکتده اولجه جغرافیا تدریسی ایچین هیچ کتاب یوق کن مؤخرآ فائق صبری بکک یازوب نشر ایتدیکی ای کتابلرینه مدیوتز، یالکز تدریسات برآز کوچکورد. شهر جغرافیا-سنه وبویوکلرده تشکیلات صنایع، مدنیه وانسانییه، مطلق اولایلیر. طبیی قسمندۀ ذاتاً مأمول ایتدیگمدن فضله توقف ایدلایکینی کوردم. بونی دها زیاده مشاهدۀ اوزرینه بنا ایتدیرمک هم قابل هم نافعدر.

صنایع درسری، بوسنه کچن سنهیه نسبتاً چوق مرقی در. فقط موسیقی و رسم بر معناد هیچدر. کوچکلرک شطارتی، بدیی حسلری و او واسطه ایله بوتون وتیکی درسرو حیات اوزرینه حسلری جانلاندیرمق ایچین بونلرده بو سنه چوق توقف ایتک ایجاب ایدر. ابراهیم بکک رسم درسلرینه بو سنه دوام ایدملی، هر مکتبه بر پیانو کوندر دکن سوکرا اهمیتلیجه وبویوک مکتبلره [بزم کیلر بیتشجهیه قدر] متخصص خوجهلر آلمالیدر. بو بویوک مکتبلرده ای سلی جوجقلردن مرکب بر متخصص نظارتندۀ مختلف سلی برر قورو مطلق تأسیس ایتملیدر.

مهمه. — درسری و نقصانلری سطحی بر طرزده کوزدن کچیردکن سوکرا ایکی مهم مسئله قارشیدسندۀ بولنیورز: ۱، بو سنه بوتون بو نقصانلری مهمه امکان تلافی ایچین آزار آزار هیسه تماس ایتمیلی؟ ۲، اک فنا اولانی اله آلاق اونکله جدی ودرین صورتده مشغول اولمالیمی؟ بونلردن هر هانکیسی اختیار ایدیلک اولسه ینه برآز دوشونمک ومذاکره ایتمکله قابل اولور. بر قاج درسله مشغول اولنه جقسه نه صورتده، هانکی نقطه نظرده مشغول اولمالی؟ بر درسله مشغول اولنه جقسه دیکرلری ایچین پایله جق حاضرقلری بوسنه دن دوشنمک احضار ایتمیلی؟ ایسته بونلری یاییلیمک ایچین اسملری آتیده ذکر ایتدیگم ذواتدن مرکب بر قومیسسیون تشکیلی؛ بونلرک بو مسألهلر اوزرینه مذاکره ایدوب بر قرار آلدقن سوکره قرارلری راپور شکندۀ مؤسسات علییه اداره سنه ویرمه لری ایچین مؤسسات طرفندن دعوت اولمه لری تکلیف ایدیورم.

.....
[۱].....

کله جک سنه مکتبلرده دها بویوک برزقی کورم جکمزی امید و تمنی ایله سوزیمی کهرم.

وقف قزلر مکتبی فخری مفتی

خاله ارباب

[۱] بوراده مقدمه نحت اولونان موقت و فرعی مسألهلردن بحث اولوندینی جهتله مدیر بکک طرفندن طو اولومشدر.